

Sygn. akt V CZ 77/16

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Iwona Koper (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szulc

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa A. C.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej "P." w K.
o stwierdzenie nieważności uchwały,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 10 stycznia 2017 r.,
zażalenia strony pozwanej na wyrok Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 11 sierpnia 2016 r., sygn. akt I ACa .../16,

oddala zażalenie i pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

UZASADNIENIE

W ostatecznie sprecyzowanym żądaniu powód domagał się stwierdzenie nieważności uchwały rady nadzorczej pozwanej Spółdzielni nr 6/2014 z dnia 22 września 2014 r., zmieniającej regulamin zasad rozliczania kosztów gospodarki zasobami mieszkaniowymi oraz ustalania opłat za użytkowane lokali, którą uzasadniał naruszeniem przez pozwaną prawa z uwagi na błędne wspólne rozliczenie budynków korzystających z odmiennych sposobów odczytywania zużycia ciepła oraz wzrostem kosztów ogrzewania dla lokatorów oszczędzających ciepło. Wskazał na naruszenie prawa przez zignorowanie jego odwołania od uchwały i nierozpoznanie go na walnym zgromadzeniu.

Sąd Okręgowy w J. wyrokiem z dnia 15 marca 2016 r. oddalił powództwo. Uznał, że powód nie miał interesu prawnego w stwierdzeniu nieważności uchwały, przysługuje mu bowiem dalej idące roszczenie o zapłatę, przy rozpoznawaniu którego mogłoby zostać dokonane wyliczenie prawidłowości naliczanych opłat za ogrzewanie. Stwierdził, że zaskarżona uchwała, podjęta przez uprawniony organ zgodnie z procedurą nie jest sprzeczna z prawem (art. 58 § 1 k.c.).

Wyrokiem z dnia 11 sierpnia 2016 r. Sąd Apelacyjny [...], na skutek apelacji powoda, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c., uchylił wyrok Sądu Okręgowego i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania apelacyjnego. W jego uzasadnieniu stwierdził, że nie doszło do rozpoznania istoty sprawy przez Sąd Okręgowy, który nie wniknął w całokształt okoliczności sprawy i przedwcześnie oddalił powództwo. Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie ulega wątpliwości, że skoro uchwała zmieniająca zasady rozliczenia kosztów energii cieplnej nakładała na powoda jak i innych członków spółdzielni określone obowiązki na przyszłość, to miał on interes prawny, by wystąpić z powództwem o ustalenie nieważności takiej uchwały. Sąd Apelacyjny wskazał, że uchwały rady nadzorczej mogą mieć różny przedmiot i charakter. Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżona uchwała nie jest sprzeczna z prawem, gdyż rada nadzorca pozwanej była uprawniona do uchwalania zmian w regulaminie zasad rozliczania kosztów gospodarki zasobami mieszkaniowymi oraz ustalania

opłat za użytkowane lokale zgodnie z art. 46 § 2 prawa spółdzielczego i § 52 statutu spółdzielni. Jednak fakt, że uchwałę podjął uprawniony organ spółdzielni we właściwym trybie nie stanowi jeszcze o jej zgodności z prawem i zasadami współżycia społecznego. Rozważenia w sprawie wymagają pominięte przez Sąd Okręgowy kwestie, czy wobec stosowania przyrządów pomiarowych w poszczególnych lokalach zasadny jest sposób rozliczenia przyjęty w zmienionym regulaminie i czy przyjęty sposób rozliczeń powoduje, że każdy z mieszkańców ponosi opłaty tylko za swoje zużycie ciepła. Podniósł, że Sąd Okręgowy nie ustalił kryteriów zmiany sposobu rozliczania opłat za energię. Nie zostały przedstawione przez pozwaną informacje dające podstawę do przyjętego w zmienionym regulaminie podziału kosztów. Za konieczne przy ponownym rozpoznaniu sprawy przez Sąd pierwszej instancji uznał przeanalizowanie w oparciu o zaoferowane przez strony dowody przy uwzględnieniu, że to strona pozwana dysponuje wszelką dokumentacją dotyczącą rozliczania kosztów energii cieplnej, czy zmiana regulaminu pozwanej Spółdzielni była uzasadniona z punktu widzenia interesu poszczególnych jej członków. Sąd Okręgowy powinien też ustalić, czy zapis zmienionego regulaminu spełnia wymagania z art. 45a ust. 9 prawa energetycznego oraz czy nie została naruszona zasada równości praw i obowiązków członków spółdzielni wyrażona w art. 18 ust. 1 ustawy prawo spółdzielcze, co dopiero pozwoli na ocenę zasadności żądania powoda.

W zażaleniu pozwana zarzuciła naruszenie art. 386 § 4 k.p.c. przez ustalenie, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy i nie przeprowadził postępowania dowodowego w całości. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny podnosząc, że powód w ciągu całego postępowania nie przedstawił żadnego dowodu, na podstawie którego mógłby domagać się stwierdzenia nieważności zaskarżonej uchwały, zaś obowiązek wykazania zgodności uchwały z prawem nie może być przerzucany na pozwaną spółdzielnię, która w odpowiedzi na pozew szczegółowo wyjaśniła powody zmiany regulaminu. Błędne jest zatem twierdzenie, że Sąd Okręgowy nie ustalał, jakimi kryteriami kierowała się rada nadzorcza wydając zaskarżoną uchwałę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podstawę zażalenia wniesionego na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. stanowić mogą jedynie zarzuty kwestionujące zakwalifikowanie przez sąd drugiej instancji sytuacji procesowej występującej w rozpoznawanej sprawie, jako odpowiadającej podstawie wydania orzeczenia kasatoryjnego określonej w art. 386 § 4 k.p.c. Zażalenie nie jest środkiem prawnym służącym kontroli materialnoprawnej podstawy wyroku (zob. m.in. postanowienia SN z dnia 24 maja 2013 r., V CZ 156/12, nie publ., z dnia 20 września 2013 r., II CZ 51/13, nie publ., z dnia 3 października 2014 r., V CZ 61/14, nie publ.). W związku z tym pozbawione znaczenia prawnego dla oceny zasadności zażalenia podwane są podnoszone w jego uzasadnieniu wywody polemizujące z stanowiskiem zaskarżonego wyroku w tym zakresie.

Nierozpoznanie istoty sprawy zachodzi między innymi wówczas, gdy sąd pierwszej instancji zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania w oparciu o wskazaną przez powoda podstawę faktyczną. Sytuacja taka ma miejsce w rozpatrywanej sprawie. Dokonanie przez Sąd Apelacyjny odmiennej, niż przyjęta przez Sąd Okręgowy oceny prawnej żądania powoda, pozostającej w obecnym postępowaniu poza kontrolą Sądu Najwyższego, trafnie doprowadziło ten Sąd do wniosku o nierozpoznanie przez Sąd pierwszej instancji istoty sprawy. Konieczne w związku z tym uzupełnienie postępowania dowodowego i dokonanie niezbędnych ustaleń faktycznych przez Sąd Apelacyjny mogłoby prowadzić do pozbawienia stron możliwości poddania zapadłego wyroku kontroli instancyjnej.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).